

TOIVOMUSALOITE 429/1999 vp**Työllistämisedellytysten parantaminen pienyri-
tyksissä ja sosiaaliturvamaksujen kytkeminen
yrityksen liikevaihtoon*****Eduskunnalle***

Pieniä alle viiden henkilön yrityksiä on maasamme yli 160 000. Nämä yritykset työllistävät lähes kaksisataatuhatta henkeä. Nämä muutaman vieraan henkilön työllistävät yritykset ovat siten merkittäviä työllistäjiä. Tulevaisuutta ajatellen juuri tällaisiin pieniin yrityksiin, niiden laajentumiseen ja uusien syntyyn asetetaan suuria toiveita. Keskimäärin näiden yritysten omavaraisuusaste ei ole kovinkaan korkea, jolloin vieraan pääoman suuruuden vuoksi yrityksen on maksettava pankeille huomattava määrä korkoja. Toinen merkittävä taloudellinen rasitus on arvonlisäverot ja kolmantena suhteellisen korkeat työn sivukulut. Kaikilla näillä menoerillä on oma "osoitteensa" ja tarkoituksensa, mistä ne muodostuvat tai miksi ne aikanaan on säädetty. Jos sosiaaliturvamme aiotaan pitää nykyisen tasoisena jatkossakin, jostakin työn sivukuluina perittävät maksut on joka tapauksessa perittävä. Aukkoja rahoitukseen ei tule tehdä. Jos jostain maksuja alennetaan, jostain on etsittävä maksaja tilalle.

Kysymys onkin painotuksesta. Maksujen perintää tuleekin jatkossa saada kohdennettua enemmän suuryritysten ja pitkälle automaatiota omaavien yritysten kontolle.

Yhtenä merkittävänä sivukuluna ja riskitekijänä muutaman hengen yrityksissä on sairausajan palkkakysymykset. Jos esimerkiksi yrityksessä on palkattu vain yksi työntekijä ja hän sairastuu, työnantajan on palkattava tilalle toinen henkilö ja sairastuneelle kuuluu maksaa työehtosopimuk-

sessä määritelty sairausajan palkka. Periaatteessa siinä tilanteessa tätä pientyönantajaa rasittavat tietyn ajan kaksinkertaiset työvoimakulut, eikä läheskään aina tämä tuuraaja pysty samoihin suorituksiin kuin vakinainen henkilö, useimmissa tapauksissa vielä yrityksen tulot sitä kautta alenevat. Kun taas työntekijöiden lukumäärä yrityksessä on suurempi, yhden henkilön sairastumisen kustannusten vaikutus jakaantuu ja lyhytaikaisissa tapauksissa ei tuuraajaakaan välttämättä tarvita.

Jotta tämä sairausajan palkkakysymys ei olisi ylimääräisenä työllistymisen kynnyksenä pienyrityksille ja kaikille työntekijöille voitaisiin taata kestoltaan ja tasoltaan työehtosopimusten ja lain tasoinen sairausajan palkka, Kelan korvaus- ja rahastointijärjestelmää tulee kehittää.

Järjestelmän voisi rakentaa esim. siten, että viiden työntekijän tai sitä pienempien yritysten työntekijöiden sairausajan palkasta Kela maksaisi nykyistä enemmän. Porrastus voisi lähteä vaikka siten, että yhden työntekijän yrityksissä Kela korvaus olisi koko sairausajan palkan suuruinen, mikä lain tai sopimuksien mukaan kuuluu. Yrityksen koon suurenessa se olisi kahden hengen yrityksissä 80 %, kolmen hengen 60 %, neljän hengen 40 % ja viiden hengen 20 % sairausajan palkkakustannuksista. Maksu kerättäisiin suuressa yrityksiltä esim. siten, että yli 100 miljoonaa markkaa vuosiliikevaihdoltaan olevilta yrityksiltä se kerättäisiin korotettuna sairausvakuutusmaksuna ja toisena mittarina mak-

sun perimiselle voisi olla työntekijää kohti laskettu liikevaihto. Jos esim. yli 1,2 miljoonan markan ja sitä suurempi liikevaihto olisi syntynyt yhtä työntekijää kohti, maksu progressiivisesti nousisi. Näin menetellen lisämaksun kerääminen kohdentuisi suhteellisen pitkälle automatoituun tuotantoon. Maksujen mitoitusta tulee tehdä siten, että sillä voidaan pienyritysten sairausajan palkkavelvoitteet hoitaa eikä Kelan rahoitukseen tule missään vaiheessa vajetta.

Edellä mainittu malli soveltuisi myös ns. ro-bottiveroksi maksujen keruun suhteen. Sosiaaliturvamaksut laajemminkin tulitisiin perimään sen mukaan, mikä tuotannollisissa yrityksissä olisi liikevaihto työntekijää kohti.

Edellä olevan perusteella ehdotan eduskunnan hyväksyttäväksi toivomuksen,

että hallitus ryhtyy toimiin, joilla pienten yritysten työnantajien työllistämiskynnykset mm. sairausajan palkan osalta madalletaan esimerkiksi siten, että viiden hengen tai sitä pienempien yritysten henkilöstön sairausajan palkasta Kela maksaa porrastetusti yrityksen koosta riippuen nykyistä suuremman osuuden ja vastaava maksukertymä kerätään automatisoiduilta, suhteellisen hyvin tuottavilta yrityksiltä ja sotumaksujen taso kytketään henkilöä kohti syntyvään liikevaihtoon.

Helsingissä 6 päivänä huhtikuuta 1999

Esa Lahtela /sd